

17 Απριλίου 2017

Έτσι καλλιεργείται το Ρύζι (Χρήστος Αυγουλάς, Καθηγητής Γεωπονικού Παν/μίου Αθηνών)

/ Πεμπουσία

Image not found or type unknown

Καλλιέργεια ρυζιού. Φωτ.: <http://irri.org>

α. Συστήματα καλλιέργειας

Είναι δύο βασικά: Το σύστημα των «πεδινών περιοχών» ή «κατακλυζόμενο», στο οποίο η καλλιέργεια του φυτού γίνεται υπό κατάκλυση σε αγρούς ειδικά διαμορφωμένους σε λεκάνες (τηγάνια ή καρίκια ή ντουλάπες) και το σύστημα των

«ορεινών περιοχών» ή «μη κατακλυζόμενο», που το φυτό καλλιεργείται χωρίς ειδική διαμόρφωση του αγρού, σπέρνεται υπό ξηρές συνθήκες και εφοδιάζεται με νερό από τις βροχοπτώσεις. Στη χώρα μας το ρύζι καλλιεργείται καθ' ολοκληρίαν υπό κατάκλυση.

β. Διαμόρφωση του ορυζώνα (στις κατακλυζόμενες καλλιέργειες)

Ο αγρός διαμορφώνεται σε λεκάνες, με την κατασκευή αρχικά αναχωμάτων κατά τις ισοϋψείς καμπύλες και μετά με την κατασκευή των εγκάρσιων αναχωμάτων. Τα αναχώματα κατασκευάζονται με συγκλίνουσα άροση και έχουν τραπεζοειδή διατομή και ύψος 15-50 εκατοστά, ανάλογα με το επιθυμητό ύψος νερού στη λεκάνη.

Μετά τη δημιουργία των λεκανών ακολουθεί η τελική ισοπέδωση του εδάφους που αποτελεί βασική προϋπόθεση για ομοιόμορφη φυτεία και υψηλές αποδόσεις. Τα μεγέθη των λεκανών κυμαίνονται από μερικές εκατοντάδες τετραγωνικά μέτρα μέχρι και 20 στρέμματα, το πιο κατάλληλο όμως μέγεθος όπως έχει αποδειχτεί είναι 3-5 στρέμματα.

γ. Κατεργασία εδάφους

Απαιτείται ένα όργωμα στη διάρκεια του φθινόπωρου - χειμώνα και επιφανειακή κατεργασία πριν τη σπορά. Το όργωμα είναι κοινό (βάθος 15-20 εκατοστά) και η επιφανειακή κατεργασία περιλαμβάνει συνήθως δύο σβαρνίσματα, που καταστρέφουν τα ζιζάνια και κοκκοποιούν το έδαφος. Μετά την επιφανειακή κατεργασία γίνεται η πρώτη ισοπέδωση με πλαίσια ή ειδικά μηχανήματα και η κατασκευή των αναχωμάτων.

Η δεύτερη ισοπέδωση αφορά τις κατακλυζόμενες καλλιέργειες (Ελλάδα) και γίνεται μετά την κατασκευή των εγκάρσιων αναχωμάτων. Στις καλλιέργειες αυτές την πρώτη ισοπέδωση ακολουθεί η κατασκευή των λεκανών και μετά η δεύτερη ισοπέδωση.

δ. Σπορά

Ακολουθεί η σπορά σε ξηρό έδαφος, που στη χώρα μας γίνεται από τα μέσα Απριλίου μέχρι τα μέσα Μαΐου. Η σπορά γίνεται σε γραμμές που απέχουν μεταξύ τους 15-20 εκατοστά και η απαιτούμενη ποσότητα σπόρου στο στρέμμα φτάνει τα 10-12 κιλά. Η σπορά γίνεται με σπαρτικές μηχανές μικρών σιτηρών.

Οι λεκάνες κατακλύζονται με νερό ύψους 5 εκατοστών, όταν τα φυτά φτάσουν σε ύψος 15-20 εκατοστά ή και νωρίτερα.

Σε χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας και της Αφρικής αντί σποράς γίνεται μεταφύτευση φυταρίων ρυζιού που έχουν αναπτυχθεί στο σπορείο. Τα φυτάρια μένουν στο σπορείο 30-60 ημέρες και μεταφυτεύονται όταν έχουν ύψος 18-30 εκατοστά και δεν φέρουν περισσότερα από 5-6 φύλλα.

ε. Ανόργανη λίπανση

Συνιστώμενες δόσεις: 5-10 κιλά αζώτου, 4-8 κιλά φωσφόρου και 1,5-3,0 κιλά καλίου ανά στρέμμα.

στ. Απαιτήσεις σε νερό

Υψηλές αποδόσεις στο ρύζι επιτυγχάνονται με παρατεταμένη κατάκλυση του εδάφους με νερό. Οι ανάγκες του φυτού ποικίλουν μεταξύ 500 και 1.000 κυβικών μέτρων στο στρέμμα, ανάλογα με την υδατοϊκανότητα της ατμόσφαιρας, τα φυτικά χαρακτηριστικά και την υδατική κατάσταση του εδάφους.

Κρίσιμη περίοδος για τις τελικές αποδόσεις είναι το χρονικό διάστημα μεταξύ διαφοροποίησης και άνθησης, ενώ κατά το γέμισμα του σπόρου απαιτούνται γενικά μικρότερες ποσότητες νερού. Το γεγονός αυτό επιτρέπει την αποστράγγιση των ορυζώνων 10 ημέρες περίπου πριν τη συγκομιδή.

Ένα σχήμα άρδευσης κατάλληλο για τα ελληνικά δεδομένα είναι: κατάκλυση του αγρού μετά το φύτευμα με ύψος νερού που να μην επιτρέπει την ανάπτυξη ζιζανίων (7,5-10,0 εκατοστά). Η στάθμη αυτή μπορεί να διατηρηθεί στο μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργητικής περιόδου ή να αυξηθεί

ζ. Ζιζανιοκτονία

Προσπαρτική με ζιζανιοκτόνα επαφής, προφυτρωτική (που δεν είναι διαδεδομένη στο κατακλυζόμενο ρύζι) και μεταφυτρωτική (η πιο διαδεδομένη) με αποστράγγιση του χωραφιού για 2-3 ημέρες.

Σημειώνεται ότι οι συνθήκες επάρκειας νερού στο ρύζι ευνοούν την ταχεία ανάπτυξη των ζιζανίων, κυρίως των υδροχαρών.

η. Ωρίμανση - Συγκομιδή

Καταλληλότερος χρόνος συγκομιδής όταν η υγρασία των καρπών είναι 18-25%, δηλαδή 25-35 ημέρες μετά το ξεστάχυασμα. Τα φυτά που είναι ώριμα για

συγκομιδή έχουν ταξιανθίες με χρώμα αχύρου στο 85% περίπου των σταχυδίων και οι κατώτεροι καρποί βρίσκονται στο στάδιο της σκληρής ζύμης.

Με την έγκαιρη συγκομιδή μειώνεται ο κίνδυνος «τινάγματος» των σπόρων. Στη χώρα μας η συγκομιδή γίνεται Σεπτέμβριο - Οκτώβριο με θεριζοαλωνιστικές μηχανές. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μηχανική συγκομιδή η ξηρότητα του εδάφους του ορυζώνα (ο ορυζώνας αποστραγγίζεται 10-15 ημέρες πριν).

Μετά τη συγκομιδή ο σπόρος του ρυζιού χρειάζεται τεχνητή ξήρανση για να κατέβει η υγρασία του στο 13,0-13,5%.

Παρατήρηση: Το προηγούμενο μέρος του άρθρου με τίτλο «Ρύζι: αναντικατάστατο είδος διατροφής» μπορείτε να το διαβάσετε [εδώ](#)